

نئجه ايلدير تير آييندا جمهور فالاسينا توپلاشانلار، شنليك اندهرك، بابكين دوغوم گونونو قوتلاييب، اونون آرزو و دوشونجهلرينين ديرى ساخلاماغينا چاليشيرلار. اولنار، هابئله، اؤز طبعي حاقلارينا چاتماق ايستهييرلر؛ و بونو چوخ آيدنجا چنشىدلي ميتينگلرين قورولماسيلا بيلديريرلر.

من ده مينلرجه آذربايجانلي كيمي، تير آيئين اونونجو گونونده بابك فالاسينا دوغرو يولا دوشدوم. مشكين شهردن چيخار - چيخماز، سوروجو اوزونو بيزه توتوب، دئدي: - «قاياقدا» ايست بازرسى» واردير، سيزدن سوروشسالار هارايا گنديرسينيز، تيريزه يادا اهره گنديرينيز دئين!» من سه قولاقلارينا اينانماق ايستهمهدييم حالدا، سوروشدوم: - «نيه سيني بوورا بيلرسينيز قارداش؟» - «قايلا گندن موسافيرلري قايتاريرلار! خواهيش انديرم، چؤره بيمه باغيث اولمايين...»، سوروجو دئدي، «آهان چاتديق» و اوتوموبيلي بير يانا وئريب، ساخلادي. اينده قيرميزي تابلوسو اولان مامور، اوتوموبيله ياخينلاشيپ، سوروشدو: - «هارا گنديرسينيز؟» قاياقدا ايله شن فارس موسافير اونا ياخامدان دئدي: - «من مي روم تيريز» منله يولداشيم ايسه دئديك: - «بيز، اهرده قوهوملاريميز ائونه گنديريك» مامور، شكله دولو ياخينلاريلار بيزه ياخيپ، قيراغا چكىلدي. بيز يننه يولا دوشدوك.

فيكره داليب، اؤز - اؤزومه دئديم: «الله قويسا، هئچ نه اولماز» آنجاق، نندسه اوربimde قارا فيرتينالار اسيردي. بيز اهره چاتاندان سونرا، كليبره گندن اوتوموبيله مينديك. بيزدن قايلاق، بير كيشي ايله قادين، او اوتوموبيله مينميشديلر. كليبر آيريجينداكي «ايست بازرسى» ه قهر، اولارين هاردان گليب، هارايا گنتمه لريني بيلميرديم. مشكيندن آيريلاندان سونرا، بو، ايكنجي آختاريش مكاني ايدي. بورادا، چوخلو اوتوموبيللر داپانيلميشدي. بير ياخينلا، راجانجاسينا نئجه نظامي ماشين، هابئله خبردارليق حالتينده اولان بير - ايكي آمبولانس دا گورمك اولاردي. بيزيم قايغيميزلا آرخاميزدا، چوخلو اوتوموبيللرين قايلاقلاري اچيق ايدي و سرنشينلرين بعضي لري، اچيق ليقلا اناق اوسته دورموشدولار. اولارين چوخو گنج اوغلانلار، بعضي لري ايسه ياشلي آغالار ايدي. مامورلار، عابله ايله گلنلري كليبره ساري و سوباي لاري هئچ بير توضيح وئرمه دن گئرييه قايتاريرديلار.

بیر نیروی انتظامی مأمورو (پلیس)، بیزیم اوتوموبیله دوغرو گلیب، گوله - گوله سوروشدو: - «هاردان گلیرسینیز، هارایا گنڈیرسینیز اینشاللاه؟!»

سوروجو بیزدن قایاق جاواب وئردی: «موغانا گنڈیریك جناب!» چوخلو اوتوموبیل (اونلارچا)، بیزیم گۆزلیرمیزین قباغیندا اهره ساری قایتاریلدی. اوتوموبیلده اولان ایصفهانلی کیشی، حنیرت دولو باخیش لاریلا سوروشدو: - «بخشید، چرا اینها را برمی گردانند؟ موضوع قاچاقی چیزی در میان است؟! نکند مواد ... من، گوله رک، دندیم: - «نخیر عزیز، اینها مسافرین قلعه بابک را برمی گردانند!» یازیق موسافیر بیر شنئی آنلامامیش کیمی، شیرین ایصفهان لهجه سی ایله سوروشدو: - «چرا مسافره ای قلعه بابک را برمی گردانند؟» من، طنز ایله دندیم: - «یکي دو هفته پیش، در انتخابات ریاست جمهوری برای اینکه رای جمع کنند، همه اش دم از اصل 15 و 19 و چي و چي قانون اساسی می زدند. اما حالا مثل اینکه پشیمان شده اند و می خواهند به نوعی اشتباه خودشان را جبران کنند...» و بو کیمی سؤزلر بیزیم آرامیزدا کنجدی. پولوموزا داوام اندهرک، قارشیدان گلن بوتون اوتوموبیل لر، سیفقال چالیردیلا، موسافیرلری ایسه بارماق لاریلا بوزقورد علامتینی گۆستیردیلا. بیزیم سوروجوموز، بؤیوک بیر ذوق ایله اونلارا جاواب وئیردی. کلیر - هوراند ابریحنا باخیشلاندان، یئنه ده چوخلو نیظامی ماشین لار، آمبولانس لار و مأمورلار قارشیمیزدا ایدی. اورداکي چادیرلاردان، اونلارین اوردان نچجه گونلوك اوتراق لاری بلله نیردی. یول قیراغیندا، اوتوموبیل لر ساخالادیلیب، آذربایجانلی اولان موسافیرلری ایله بیرلیکده آختاریلیردیلا. یئنه، گنج سویای لار گنری قایتاریلیردیلا. بیر - ایکي مأمور، بیزیم اوتوموبیله ساری گلدیلر و یئنه ده همین سؤزلر، همین آجیقلی باخیش لار و همین سورغولار. بیز ایسه جاواب لاریمیزی قایاقچادان حاضرلامیشدیق! قالایا گنڈیریك! یادا کی فامیل انونیه، بلکه ده موغان شهره گنڈیریك!

ایصفهانلی وطنداش، مامورلار قارشئی باشینی تولاییب، استاجا دندی: - «مسخره است والله ...» آنجاج، من اونا اوز توتوب، دندیم: - «شما نگران نباشید، چون فارس زبان هستيد هیچ مشکلي در میان نیست و با شما کاری ندارند!» او، آجی گولوب، گۆزهل آخار - باخارلارین باخماغینا دوام ائتدی. یئنه ده اوتوموبیل لرین چوخونو قایتاردیلار. سویای اوغلانلارا باخاندا، قادینی اولان اوتوموبیل لرله اوتله ده ایشلری اولموردو. یولدا حرکت ائله نین نیظامی ماشین لارین ساپی گنت - گنده ارتماقدا ایدی. بو دا، ایندی کلبیر و قالادا اولان نیظامی لرین چوخلوغونو گۆستیردی. کلبیره باخیشلاندان، موخاریبه یه حاضرلیق گۆرن بیر شهرین منظره سی گۆزلیرمیزین قباغیندا جانلاندی. ایصفهانلی قوناق، گۆزلیرینه اینانماق ایسته میردی.

او، هردن گولوردو، هردن ده باشینی تولاییردی. قادینی ایسه دونوب، قالمیشدی. من یئنه اوزومو ساخالایا بیلمه ییب، طنز ایله دندیم: - «شما را به خدا بخشید، خودتان هم می دانید ما آذربایجانها خیلی میهمان نواز هستیم، شاید هم این همه لشکرکشی، به خاطر حفاظت از امنیت شماست!» بیر ائلیق دا اولسا، اونلار گولومسه دیلر. آما بیر آز کتچمه میش، نچجه جوره مامورون بیزیم اوتوموبیلیمیزه هجوم گنیرمه لری، هم اونلاری، هم ده بیزی قورخوتدو.

هنیکللی شخصی لیباسلی بیر مأمور، اوتوموبیلین شوشه سیندن باشینی ایچره یه سالیب، سوروشدو: - «هاریا گنڈیرسینیز؟» باشقاسی، او پاندان دندی: - «نییه قباغا ایکي موسافیر میندیریسن؟» و ابریسسی دا دندی: - «دال صاندیغی آچ، گرک بونلارین ساک لارینی آختارام؟» بونلاردان علاوه، باشقا بیر مأمور دا یئنیجه یولدان یئتیشیب، دندی: - «سن نییه نئله بیر گونده، موسافیر داشییرسان؟» اوزونو اینترن سوروجو دندی: - «اهل - عیال صاحبییم، به نه ائله ییم؟» شخصی لیباسلی مأمور دندی: - «چوخ دانیشما! دوش یئره، دال صاندیغی آچ گوروم.» بیزی ده اوتوموبیلدن دوشورتدولر. هر کس اوز ساکینی اچمالی ایدی. ساکینی اچمادان، ایصفهانلی یا فارسجا دانیشدیغی اوچون، دندیلر: - «شما بفرمائید!» آنجاج، بیزیم ساکیمیزی اچیب، ایچینده کی لری یئره تۆکدولر. یئنه بیزدن سوروشدولار: - «هاریا گنڈیرسینیز؟ قالایا دا گنده جک سینیز؟!» بالاندان دندیم: - «کلبیره، فامیل انونیه گنڈیریك.» مأمور یئنه سوروشدو: - «فامیل انونیه بالاز نییه آپاریسینیز؟» دندیم: - «بلکه انو بییه سی بیزی انوه قوممادی!» مأمور آجیقلی - آجیقلی باخیب، ساکی باغلادی. گۆزوم ایچی گنجلرله دولو 10-15 اوتوموبیله ساتاشدی. سونرا بیلدیم کی، اونلاری دا کندلرین گیزلی یوللاریندان بورا گلدیکده پاخالایب لار.

بیر آندا، هر گون تلویزیوندا گۆردیوم ایشغالی فیلیسطنی یادیماد دوشدو! بونا دوشونهرک، کلبیرین گیره جه بیندن سونراکی ایکینچی «ایست بازرسی» مکانلا اوزله شدیق. یئنه ده چوخلو نیظامی ماشین لار، هابنله جوره به جوره مأمور وار ایدی. «تکاور»، «پاسدار»، «بسیجی»، «نیروی انتظامی»، «لیباس شخصی»، «یگان ویزه»، «ضد شورش» و آمبولانس لار. بیر شخصی لیباسلی مأمور، اوتوموبیلین شوشه سیندن باشینی ایچره ی سالیب، دندی: - «ساعات اوچدهک، موسافیر گنیرمه سن یاخشئی اولار!» سوروجو آجیقلا نیب، دندی: - «من، بو یولدان پول چیخاریرام. ساعت اوچه کیمی منیم پولومو وئر، من ده موسافیر گنیرمه ییم» مأمور جینله نیب، سوروجونو اوتوموبیلدن دوشورتدو. یئنه ده ساک لار آختاریلدی، و یئنه ده ایصفهانلی قوناغیمیز دلیندن دولایي حؤرمت گؤروب، عفو اولوندو.

اونلارین الیندن قورتاردیقا، ارتیق، هر نه یین بیتمه سیننی سانیردیق، آنجاج یئنه ده نیظامی ماشین لار گۆردوک، آمبولانس لار، نیظامی چادیرلار، «پاسدار» لار، «بسیجی» لر، شخصی لیباسلی لار، «یگان ویزه» عسگرلری، «نیروی انتظامی» و ... بو دؤنه، «راهنمای رانندگی» مأموری، باشقالارینی قیراغا ووروب، سانکی بؤیوک بیر کشف ائتمیش کیمی، دندی: - «هله سن، نییه قباغا ایکي نفر میندیریسن؟» سوروجو یئنه ده بالان دئمه به مجبور اولدو، آنجاج فایدا وئرمه دی و یازیق جریمه اولدو.

بو آختاریش مکان لاری، کلبیرین گیره جه بینده 20-30 متر فاصیله ایله قورولموشدو. ایصفهانلی قادین، بونا چوخ تعجب و لیمیشدی و منیم ایضاحیم باخمایاراق، بو شهرین نئله بیر حالا دوشمه سیننه دؤزه بیلمه ییب، چانتاسینداکی خریطه نی چیخارتدی. بونو گۆرن اری دندی: - «نترس خانم! درست آمده ایم، اینجا استان آذربایجان شرقی و شهر هم، شهرستان کلبیر است... زیاد نگران نباش، بعد از قلعه می رویم هوراندو، آب گرم آبش احمد و بقیه جاها...» کیشی، نه قدهر ایضاح وئرسه ده، یازیق قادینین اودو قوموشدو.

بىز، روستمىن بىندى خانىنى كىچىك سونرا، نىھاي كىيىرىن خىيانلارنى بىرىندە دايدىق. شىھردە، ھەر يىر ساكىتلىك اچىندە ايدى. كىمىسە دانىشمىر، بللى اولمايان بىر نۇقتىگە زىللەنىپ، قالمىشىدى. نە بىر يازى، نە بىر اعلان، نە بىر خوش گلدىن، نە بىر ... ھەر نىچە دىقەدەن بىر، دالالارنى عىسگر ايلە دولموش «يگان وىزە» قوۋەلەرنىن قارا رنگلى ماشىنلارنى گىلىپ، خىياندان كىچىردىلەر. اولار، بو تورباغىن اولادلارنى اولسالار دا، منە ايشغالچى اسرايىل عىسگرلىرىنى خاپىرلادىردى! ندىن بىلە بىر دورومدا ايدىك؟ بو سورغونون جاوابىنا دوشونەرك، بىردن گۆزوم نىچە دوستا ساتاشدى.

ھامىسىنىن قاش - قاباغى بىرلە گىندىردى. اولارلا گۆرۈشۈپ، ناراحتچىلىق لارنى سىبىنى سوروشدوم. جوما-خىشامىنداكى باخلاماقلاردان، توققوشمالاردان و خۇرمتسىزلىكلردن چۈچ اىنجىمىشىدىلەر. اولارنىن روايتلارنى ائشىدەندىن سونرا، اولارلا ويداعلاشىپ، كىيىردەكى اوتوموبىل ازانلارنى بىرى ايلە قالايلا دوغرو يولا دوشدوك.

يولا دوشىندە، ازانىس مەدىرى، سوروجوۋە دىدى: «بىزىم اغا گىلىن مەلەسى ايلە گىت، قالا يولو باغلى دىر» سوروجوۋە اصلى يولو قويۇپ، بىزى باشقا بىر يولدان اباردى، اناچاق او يول دا باغلى ايدى. بىزدن قاباق گلن ماشىنلار، دال - دالى گىرى قايىدىردىلەر. سوروجوۋە بونو گۆرچەك، دىدى: «نىگران اولمايىن، من نەجور اولسا سىزى قالايا گۆتۈرەجەيم» دولاناج كوچەلەردە قاچاقچىلار كىمى دولاشماغىمىز، من و يولداشېمى خىترتە سالمىشىدى. بىز گۆردوك لىمىز بارەدە دانىشساراق، سوروجوۋە نىھاي بىر يول تاپىپ، اصلى يولا چىخدى.

گلن ماشىنلارنى سوروجولرىنى سىر - سىقتى، ھەر شىئىي ايدىنچا بىزە ائىلادىردى. قالا درەسىنە باخىنلاشاندان، يئنە دە «ايسىت بازرسى» تابلوسونو قارشىمىزدا گۆردوك. مامور سوروشدو: «ھاردان گىلرسىنيز؟» سوروجوۋە دىدى: «كىيىردىن» من دە، يولون سول طرفىندە داياتان جورە بە جورە مامورلار و اولارنى اچقىلى باخىشلارنى باخىردىم. اولار، بىر - بىر قالايا گىندىلەرنى ادىنى، سوي ادىنى و اوتوموبىل لىرنى نۆمەرلەرنى يازىردىلەر. ھابىلە، اذىر باخانلىلارنى ھاردان گىلىپ، ھارايلا گىتمەلەرنى سوروشدولار.

بونلارلا ياناشى، ايكى - اوچ مامور دا، دالبادال بىزلردن فىلم و فوتوشكىل چكىردى. اوردان دا سوووشدوق، اناچاق قالا درەسىنىن ايرىچىندا مامورلار يئنە دە يولو كىمىشىدىلەر. بىز، قالا درەسىنە يۇنەلدىك. من سوروجوۋە دىدىم: «اغا، بىز "بايك ھتلى" نە سارى گىتمەك ايسىتەيىرىك» سوروجوۋە دىدى: «خانىم، گۆرۈرسىن كى بونا ايمكان يوخدور» نىھاي، بىز، قالا درەسىندە دوشدوك و اوارا - اوارا گىرمەپە باشلادىق. كىمىسە بوخ ايدى، نە دوستلار، نە تانىشلار. اورادا، اوچ تلفون بۆتكەسى وار ايدى؛ اناچاق تلفون كارتى سالاندا، يالنىز بو جوملە گىلردى: «كارت غىرمجاز مې باشدا!» بو بىر حالدا ايدى كى، بىز كارتى يىنىچە االمىشىدۇق. جىب تلفون دا يالنىز كىيىردە خط وئىردى. بىز، قالا درەسىندە، موسافىرلار اوچون دىكەلن چادىرلارنى قاغىندا بىر يىر تاپىپ، اوتوردوق. ساغ - سولوموزدا اولان چادىرلارنى ھەر بىرىندە، 4-5 نفر وار ايدى. قالايا چىخا بىلمەلەرنى بىرى گىلىپ، اوچا سىسلە يولداشينا دىدى: «اكىر اعلمى دانىشىردى...» بىردن، چادىرلاردا اولان گىنج اوغلانلار، چۆلە چىخىپ، بىر - بىرىنە دىدىلەر: «نامازى قىلىپ، يولا دوشك...»

بىر ساعات اوردا قالاندىن سونرا، بىر دە يولداشلارلا تماس توتماق اوچون تلفون بۆتكەلەرنە پاناشىدۇق. مىنشەنىن ھەر بىر طرفىنە باخدىقچا، مامور گۆرۈنۈردو. اولار، دايمىم «بىسىم» لە علاقە ساخلايىر و رمزى سۆزچۈكلەردن اىستىفادە ائىدىلەر. چوخ قولغايمدا دەنلەرنى سۆزلەرنى بىرى بو ايدى: «گلوگاھ كىيىر ھوشناسى شد» و بىر دە بىر - بىرلەرنىن تشككور ائتمەلەرى. يئنە دە تلفونلار ارتىباط قورماق ايمكانىمىز اولمادى. بلكە يول اچىلىپ دىتە، بىز، قالا درەسىندىن "بايك ھتلى" نىن ايرىچىنا سارى يولا دوشدوك. من، سوروجولرىن بىرىنە اوز توتۇپ، دىدىم: «بىز قالايا گىتمەك ايسىتەيىرىك!» ارقى، ساققالى بىر سوروجوۋە تىز ايرەلى گىلىپ، دىدى: «من سىزى قالايا ابارارام». بىز سونىنچك، اوتوموبىل ساخلامار، ساخلاماز، قايسىنى ئىچىپ، اچىرى كىچىدىك. سوروجوۋە، قالا يولون دۆنەركن، شىھردە سەپلەنن يولداشلاردان دۇرد - بىشىنى گۆردوم. اولار، يىنىدىن قالايا گىتمەك اوچون، گىرى قايىتمىشىدىلەر.

«بايك ھتلى» نىن قارشىسىندا، سوروجوۋە 1500 تومان ايسىتەدىكە، من بىر اددىم يولا بو قەدەر كىرايە ائماسىنا اوز ناراحتچىلىغىمى بىلىندىردىم. يولداشېم دا دىدى: «بو قەدەر سىخىنتى - باسقىنىن اچىندە، داھا سىزىن بو ايشىنىز ادمى چوخ اىنجىدىرا!» نىھاي، سوروجوۋە ايسىتەدىيى كىرايەنى وئىرىپ، ماشىندان ائىدىك. بورا، تام بىر موچارىيە مئىدانىنى خاپىرلادىردى. بىز، يولون قىراغىندا داياتىپ، اطرافا باخىردىق. بو اندا، گۆزۈم بىزى گۆتۈرن سوروجوۋە ساتاشدى. او، منى ايكى - اوچ مامورا گۆستىرىپ، نىسە سۆيلەيىردى. اناچاق، «نىروي ائىتىظامى» مامورلارنى يالنىز گولۇپ، ھىتچ بىر عىكس العمل گۆستىرمەدىلەر.

بىز، ھىتلە گىندىن يولون مامورلار طرفىندىن باغلى اولدوغونا گۆرە، يولوموزو بايىلاق طرفە سالىپ، سول طرفىن «بايك ھتلى» نىن قارشىسىنا گىلىپ، كۆلگەدە دايدىدىق. بىزدن باشقا، ايكى - اوچ قادىن دا اوردا داياتىپ، قالايا گىندى «مىن بىر پىللەسى» نە باخىردىلەر. اولار، مىندىن سوروشدولار: «ايندى گىلرسىنيز؟ اوستە ايدىنيز؟» دىدىم: «خىتر، ايندىپە كىمى قالا درەسىندە قالمىشىدۇق...» قادىنلارنى بىرى دىدى: «اون بىرە كىمى يول باغلى ايدى ... بىز بايىلاق يولو ايلە گىتتىك، امما، دىنەسن داھا ايندى گىتمەك اولار» من «بايك ھتلى» نىن اطرافىنى گۆزدن كىچىردىم، ساىسىز - حسابسىز مامورلارنى اچىندە، ظاهىرى موسافىرە اوخشايتان ادمار دا وار ايدى. اوردا اولان قادىنلارلا قالا مراسىمى حاقدان بعضى سۆزلەر دانىشساراق، بىردن گۆردوم، موسافىر ساندىغىم ايكى - اوچ نفرىن ھامىسى. «بىسىم» لە دانىشماغا باشلادىلار!

دوستوم گىندىپ بايك ھتلىنىن اچىرىسىنى گزىپ، گلدى. اوردا چوخ موسافىر وارمىش اناچاق، نىچە موسافىر! اولدوقلارنى ائىلايا بىلمەيشىدۇ. من ھەر ايل اولدوغو كىمى، ھىتلەن قارشىندا اولان اناچىلىغا سارى گىتتىم و اوردا بىر از دىنچەلمەك ايسىتەدىم. اوردا قىزىل آي و عادى چادىرلار وار ايدى. رنگلى چادىرلارنى اورتاسىندا اولان بوش يىرى سىنجىپ، اوردا اوتوردوم. ھىندەورىمە باخىپ، دانىشماغا باشلادىق. من بىر اندا، ارخا طرفدە اولان چادىرىن قاغىندا فىش-فېش سىسى (بىسىم سىسىنى) ائىشىدىم، فىكىرىمىز ارخادا اولراق، اۆتوموزدە اولان چادىردان ايكى اوچ نفر چىخىپ قالايا، سارى باخىپ، «بىسىم» لە علاقەپە گىردىلەر. يئنە دە فېش-فېش! سىسى اوچالدى. اولار فارس دىلىندە دىيىردىلەر: «مرکز - مركز، حاجى- حاجى، بە گوشم ... ، گلوگاھ كىيىر ھوشناسى شد. تامام» يولداشېم، بىر

اندا اطرافیمیزین ساریلدیغینی حیس اندیب، اوجادان گولمه‌یه باشلادی. بلکه ده، بو آجیق اوزوند اولان ان آجی گولوشو ایدی. من، آیاغا قالدی، وسایل‌لری باغلاپ، دئییم: «دورون بوردان قاچاق!» اوردان آریلاندان، مامورلارین بیرین باشچیسی‌نا دئییمی سوزو اتیشدیم: - «جناب سرهنک! اجازه ندایم تا شعاع 2 کیلومتری قلعه جلو بروند... من هم به شما تبریک می گویم!»

الترینده ایری - ایری باراق‌لار اولان بسیجی‌لر، یورغون بیر شکیله، بعضی‌لری آشا - آشا، بعضی‌لری ده قاچا - قاچا «مین بیر پیلله» دن آشایغی انتیردیلر. بیر بنله نیظامی قوه‌نین قالادا نتجه یئرلشمه‌سی، منی حنیرته قویوموشدو. اوردان اولان قادین‌لار بنله دئییردیلر: - «هله بو هاراسی‌دیر، گوردوک‌لرینیز، بیز گوردوک‌لرین یاریسی دا دئییل». اونلار (بسیجی‌لر) قالایا چیخان قادین اوشاق‌لاری رعایت ائتمه‌سه ده، منله بولداشیم، الاله آدیلا باشلانان بیرینجی پیلله‌یه آباق باسدیق. عدالت (ایکینجی پیلله)، آزادلیق (اوجونجو پیلله)، سونرا ایسه یاشام، باریش، برابریک، بیریک، شنلیک، بیلم، آنا دیل، آنا یورد، دیره‌نیش، اوزگورلوک، یاسا، اینانج، آند، ایلقار، چئوره، موسیقی و اخلاق کیمی آدلانان بو «آزادلیغا» گئند پیلله‌لری، بیر- بیر چیخماغا باشلادیق.

اینسان آخینین قباغینتی، اوج- دورد یتردن کسسه‌لر ده، داغ‌لاردان - داش‌لاردان دیرماشا - دیرماشا قالایا چیخان‌لار و قاپیدان‌لار، گوزدن قاچمیردی. سورعت‌له گلیب بیزیم بئوروموزدن سوووشان نیظامی‌لر، ایری - ایری یول‌لارلا قالایا گئندلری اینجیتسه‌لر ده، بعضی‌لری ایسه زورلا اویا گلمه‌لرینی دیله گتیردیلر. بورادا، بیر کنج بسیجی دندی: - «بابک، چوخ بویوک بیر اینسان ایمیش. بیز بنله تخهیزاتلا یورولدوق قالدیق، او، گور نه‌قدره جسور بیر اینسان ایمیش کی، 22 ایل سیلدریم قاپالار باشیندا دوشمن قباغیندا دایانیب‌دیر... بلکه ده منیم اوغولم اولسا، آدینی بابک قویدوم!»

چوخ عجیب صحنه‌لردن بیری ده، پیلله بویو ال‌لرینده باتوم «یگان ویزه» عسگرلرینین مثلثی بیر حالدا دایانماق‌لاری ایدی. اونلارین بعضی‌لری فارس و باشقالاری دا تبریز تورکجه‌سینده دانیشدیلار. اونلار یورولما یاسینیز دئیون اولسایدی، دا، احتیاطلا جواب وئریدیلر، بعضی ده ایری - ایری باخیب، اوزلرینی دؤنده‌ریدیلر. گوردوک‌لریمدن بیری ده، بعضی موسافیرلرین فارس لهجه‌سیله دانیشیب، قالایا گئندلری قاپتارماغا چالیشمالاری ایدی؛ بعضی‌لرینین ده، آذربایجان تورپاغی و «بابک»‌له باغلی تحقیرله دانیشماق‌لاری ایدی. اوراداکي فارس قادین‌لارین بیری منیم اوزومه دندی: - «تورا به خدا، می‌ارزد؟ قلعه قلعه می‌گفتند، این بود؟ ما فکر کردیم حالا کجا می‌رویم! خانم، برگردی بهتر است، خیلی سخت و مسخره است.» بو آندا، بولداشیم منیم یتریمه بنله جاواب وئردی: - «شیرینی این راه تو سخت بودنش است، خانم» فارس قادینین بئورونده اولان کیشی دندی: - «خانم، اینها ایران سرشان نمی‌شود، ... تنها جایی که می‌شناسند، قلعه است و بس!» بولداشیم بو سوزدن داها اینجیب، اونلارلا بحث ائتمه‌یه باشلادی. اونلارین دالیشقان بحث‌لریندن سونرا، بیز، پیلله‌نی باشا وورنا قده، بو کیمی سوزلردن چوخ ائشیدیب، کئچیردیک.

بو گون (تیر ای‌نین اونونجو گونو)، بابکین میللی آماج‌لاری ایله ایلقار باغلاماق گونو آدلانیلمیشدیر. بیز، نه قده ده چتین اولسا دا، قالایا چیخماغی اوز اوزهریمیزه ائتمیشدیم. بولداشیم، وسایلینی بیز آز قاپاقدا قویوب، منه یاردیم ائتمه‌یه گلدی. بورادا، بیر شخصی لیاسلی مامور ناراحت اولوب، بنش - اون متر فاصله ایله بولداشیم دندی: - «اوغلان بیر شئی ایتیرمیسین؟»، بولداشیم بالینز اونون گوزلرینی اینجینه باخیب، سوووشدو.

مامور منه باخیلاندا، سوروشدوم: - «امریز وار ایدی؟» مامور دندی: - «خیر، سوروشدوم بیر شئی ایتیرمیسین؟» بورادا، من اونون عکس‌العملینی گوروم دئییم: - «بلی، او هر شنینی ایتیریب، ایندی ایسه اونلاری بوردا آختاریر!» ماموردان بیز آز اوزاقلاشدیقدا، دؤنوب آرخاما باخدیم. او، یول قیراغیندا دیکه‌لن چادیرلارین بیرینین گیره‌جه‌یینده، اوراداکي مامورلارلا دانیشیب، منه ایشاره ائتدی.

بولغا چاتمیش، بننه ایصفهانلی توریست‌لرله فارشیلادیم. اونلارلا سالاملاشدیقدا، گیلنلمه‌یه باشلادیلار. کیشی دندی: - «خانم، شما الان می‌آید؟» دئییم: - «بلی»، سونرا، قادینی باشلادی دانیشماغا: - «جای خیلی خوبی است، اما حیف که منطقه نظامی است و ما هم سر در نیابوریم اینجا چه خبر است» بولداشیم دا سوروشدو: - «بخشید، طرف‌های شما چطور است، با جاهای دیدنی، آثار باستانی و مکان‌های تاریخی منطقه شما هم اینگونه رفتار می‌کنند؟» ایصفهانلی کیشی دندی: - «تخیر خانم، مگر شما تا حالا ایصفهان نیامده‌اید؟ ببینید خانم، بیشتر آثار باستانی و تاریخی ما ساخت حاکمان ترک، از جمله شاهان صفوی است. بیشتر درآمد ما از صنعت توریسم است، اما نمی‌دانم چرا این محل با اینکه خیلی باصفاست و جای فوق‌العاده با عظمتی است، اینگونه لشکرکشی شده، جریان چي است؟» بیز آز دانیشدقدان سونرا، اونلاردان صمیمی بیر شکیلده ساغوللاشیب، یولوموزا دوام ائتدیک.

گئندیکجه قالایا باخیلانلار ایدی. قالایا آز قالمیش، اورانین ائتمینده یئرلشن بیر چادیردا دنجیمیزی آلدیق. بیزیمله بیریکده، اوردان بنش - آلتی نفر ده صندلی‌لرین اوستونده ایله‌شیب، چای سیفاریش ائتمیشدیلر.

اونلار، بیزدن ایجازه آلیب، ماهنی سؤیله‌مک ایسته‌دیلر آنجاق اوردان پاییلان فارسجا بیر ترانه، اوخودوق‌لاری آشیق هاواسینی کورلایردی. اونلار، گئندهدن سونرا، بیر شخصی لیاسلی گلیب، بیزیمله فارشی - فارشیا ایله‌شیب، دندی: - «بو بابک دئییلن کیم‌دیر؟ نوه‌سیندن، نتیجه‌سیندن بورالاردا قالان وار؟» اونون یولداشی اولان گنج بیر اوغلان، دندی: - «دئییرلر بیزیم باخین فامیلیمیز ایدی، آما نه‌جور، داها بیلمیرم...» بیز دورماق ایسته‌دیکده، قالا دیوارلاریندان آشایغی سالانان گنج‌لر، آغیز - آغیزا وئریب، یاشا - یاشا آذربایجان دئییه چیغیردیلار. بیزیم یانیمزدا دایانان اوج مامورون ایکسی، «نیری انتظامی» و بیری ده شخصی لیاسلی ایدی. پلیس‌لرین بیری دندی: - «قارداش، بیز ده دئییریک یاشاسین، بهیم بیز نه دئییریک کی؟ آنجاق نه دئییم؟!...» چقه بونونا سالمیش اوجونجو مامور دندی: - «بوغازلاری نه اچیلیب! بیزی کناردا گورولر، سس‌لری اچیلیب. بیر ساعات بوندان قبااق دا چیغیردینیز، اوندان گورودونوز نه وارا!»

بولداشیملا پیلله‌لردن بوخاری چیخدیق. بابکین عرب‌لره مفیدان اوخودوغو بیز بئرده (حال حاضریدا بورا تاریخی بیز آیدیه ساییلیر)، نیظامی بیر مکان (سیج پایگاه) تیکلیب‌دیر. اوردان، ساری بیر بابراق دالغالانیردی. بالاجا کئچیددن سوووشوب، اوج - دورد پیلله‌نی چیخاندان سونرا، بئوک تالارا داخل اولدوق.

اللی نغردن چوخ آدم وار ایدی. قالایا گئند یول‌لارین پنج‌شنبه و جوما گونو ساعات اوجه قده باغلی اولماسی، یوز مین‌لرجه بابک وورغون‌لارینین یاری بولدان قایتماسینا سبب اولموشدور. ایکي، اوج نفر آذربایجان دئییلنه ماهنی اوخوماغا چالیئشسالار دا، اونلارین سسینی، سس‌اوجالاندان (بلندگودان) پاییلان فارسجا ترانه‌لری ایتیرمکده ایدی.

اورداکي مامورلارین باسقی‌سی ایله، بیز، قالدان ایریلمه‌غا مجبور قالدیق. آذربایجانلی گنج‌لر، آشاغا ائنه‌رکن، بیریکده بانقلی بیر آشیق هاواسینی اوخویوردولار: «بلکه بو یئرلره بیز ده گلمه‌دیم/ دومان سالامات قال، داغ سالامات قال/ آرخامجا سو سپیر لئیسان باغیشی/ بولود سالامات قال، مننه سالامات قال/ بابک سالامات قال، بڈ سالامات قال...»

اویاچیلار دا، بیزیمله فارشی دا اولان اویالارینا قایدیردیلار. اونلار چؤره کیرینتی‌سی ییغیردیلار و کئچن ایل‌لردن سوز آچیردیلار: - «باسدارلار، بسیجی‌لر گلمه‌ین ایل‌لرده، هم کندلی‌لره و هم کلیبر اهالیسی (اقتصادی باخیمیندان) چوخ قازانیردیلار. بیز، مین‌لرجه بورا گلن‌لره چؤره، سود، پنیر، کره، و ... ساتیردیق. کلیبرین بازاری دا یاخشی ایشله‌ییردی. او زامان‌لار، چوخ یاخشی کئچینیردیک. آنجاق، ایکي ایل‌دیر هر شئی عوض اولوب‌دور. بیز، هئج بیلمه‌دیک نه اولدو کی، نیظامی‌لر بورا بوروش گتیردیلر...»

اویا گلن‌لر، - «گلن ایل، بننه گوروشه‌جه‌یک!» دئییه بیز - بیزیندن ایریلیردیلار. گونش ده، داها باتماقدا ایدی. سانکی، قان چاناغیندا بله‌نمیشدی. بولداشیم دندی: - «منجه، گونش، یالینز بوردا بو رنگده‌دیر. من، هئج بیر یئرده، گونشین بنله قان بویاسیندا اولماسینی گورمه‌میشدیم» سونرا، «میرجلیل حسین»‌نین «قانلی گونش» آدلی بابک پونماسیندان دیل‌آلتی بیر نچه شعری اوخوماغا باشلادی: «قانیی سورتدو اوزه/ چهره‌سینی ائله‌دی آق قان/ سانکی آق قانا بویانوب اودلو دیار آذربایجان/ تاریخین قان اوفووندن او باخیر بویانیر هر آن/ قوپاریر فیکرده طوفان/ ووردو مردانه باشا، اولسا یول چئنلی دومانلی/ سانکی هئیکلدی، یونولموشدو صداقتدن اوچانلی...»